

Onderzoeksrapportage MijnBurgemeester Tytsjerksteradiel

De gemeente Tytsjerksteradiel is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Als onderdeel van deze zoektocht heeft de gemeente haar inwoners gevraagd naar wat voor persoon de gemeente op zoek moet. Wat zijn volgens de inwoners belangrijke eigenschappen voor de nieuwe burgemeester? En aan wat voor persoon denken zij wanneer zij de nieuwe burgemeester voor zich zien?

Datum: 31-03-2025

Aantal deelnemers: 355

In opdracht van: gemeente Tytsjerksteradiel

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

In deze rapportage	2
Aanleiding onderzoek.....	3
Samenvatting resultaten	5
Resultaten inwonersconsultatie	9
Stellingen	9
Kenmerken.....	15
Open vragen	16
Onderzoeksverantwoording.....	18
Bijlage 1: Typen burgemeesters.....	20
Bijlage 2: Toelichting betrokkenheidsprofielen.....	22

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

De tool 'MijnBurgemeester'

De gemeente Tytsjerksteradiel is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Om inzicht te krijgen in wat voor iemand de inwoners graag zien als toekomstige burgemeester heeft Citisens de MijnBurgemeester-tool ontwikkeld. Via een online vragenlijst hebben de inwoners van Tytsjerksteradiel hun mening gegeven aan de hand van tien stellingen. Ook werd aan inwoners gevraagd welke drie kenmerken zij het beste vinden passen bij de gemeente Tytsjerksteradiel. Daarnaast kregen zij twee andere open vragen voorgelegd: "Als u de burgemeester van Tytsjerksteradiel één plek in de gemeente zou kunnen laten zien, welke plek zou dit dan zijn en waarom?" en "Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Tytsjerksteradiel, dan zie ik iemand die..." De resultaten van de inwonersconsultatie en bij wat voor type burgemeester de voorkeur van de inwoners van gemeente Tytsjerksteradiel ligt, leest u in deze rapportage.

4 Burgemeestertypen

Inwoners verschillen van mening over wat iemand voor hen de ideale burgemeester maakt. Om deze verschillende ideeën te vatten ontwikkelde Citisens de MijnBurgemeester-tool, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen vier verschillende typen burgemeesters. Deze typering werd opgesteld aan de hand van een combinatie van literatuurstudie en datagedreven onderzoek. Op basis van wetenschappelijke publicaties over leiderschapsstijlen werden vier dimensies geïdentificeerd: leiderschapsoriëntatie, omgang met macht, taakoriëntatie en communicatiestijl. Vervolgens zette Citisens in 2022 een onderzoek uit onder het Citisens panel waarbij invullers werden gevraagd wat iemand voor hen een ideale burgemeester maakt. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek werd voor elk van de vier dimensies in kaart gebracht wat de stijlvoorkeuren van de respondenten waren en hoe deze van elkaar verschilden. Dit werd gebruikt als input voor het opstellen van een stellingenset voor elk van de vier dimensies. Door middel van een clusteranalyse zijn vervolgens vier typen burgemeesters opgesteld:

1. Efficiënte Probleemoplosser: resultaat gedreven, op zoek naar oplossingen.
2. Trouwe Beschermer: blik vooral gericht op het heden, behoudend.
3. Enthousiaste Aanvoerder: zoekt de grenzen op, niet bang voor verandering.
4. Kritische Coach: gefocust op samenwerking, aandacht voor een goed proces.

Aan de hand van de MijnBurgemeester-tool kregen de invullers uit Tytsjerksteradiel te zien welk type burgemeester het best past bij de antwoorden die zij gaven. Naast een weergave van de resultaten per stelling, leest u in deze rapportage ook op welk type burgemeester de inwoners van Tytsjerksteradiel het vaakst uitkwamen. De beschrijvingen die de invullers te zien kregen voor elk van de vier verschillende typen vindt u in bijlage 1.

Inwoners bereiken

De vragenlijst was in het Nederlands en Fries in te vullen via de links www.mijnburgemeester-tdiel.nl en www.usboargemaster-tdiel.nl. Deze waren toegankelijk via computer, tablet en smartphone. Daarnaast was er in beide talen een papieren versie van de vragenlijst beschikbaar. Om het onderzoek onder de aandacht te brengen, werd gedurende het onderzoek een campagne op Facebook, Instagram en de online kanalen van DPG-media (zoals Nu.nl en AD.nl inclusief regionale titels) getoond aan gebruikers die zich in de gemeente bevonden. Ook heeft de gemeente Tytsjerksteradiel haar eigen kanalen ingezet om het onderzoek onder de aandacht te brengen. Tot slot was het voor inwoners mogelijk om telefonisch de vragenlijst in te vullen.

355 respondenten

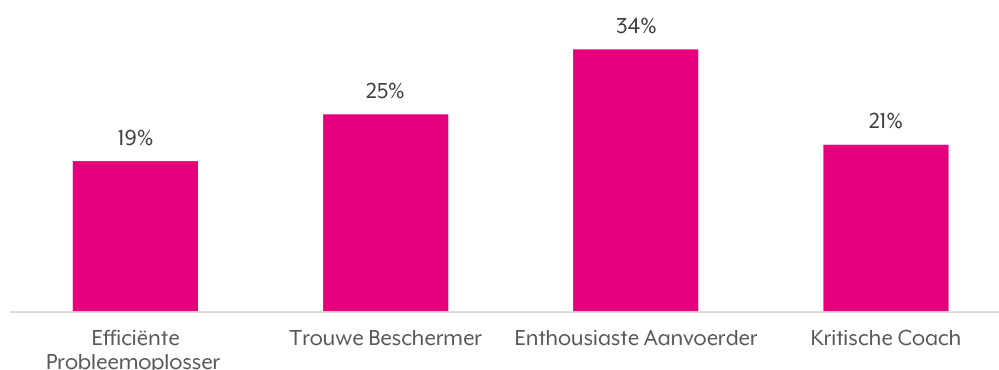
Uiteindelijk hebben de antwoorden van 355 inwoners die de MijnBurgemeester-tool invulden geleid tot de inzichten die u leest in deze rapportage. Door middel van verschillende verificatiemethoden zijn dubbele invullers en deelnemers van buiten de gemeente uit de resultaten gefilterd. Een toelichting op de analyse leest u in de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting resultaten

HOOFDSTUK 2

Type burgemeester

De antwoorden die de invullers gaven op tien stellingen, verdeeld over de vier dimensies, leiden voor iedere invuller tot een voorkeur voor één van de vier typen burgemeesters. Aan het eind van de vragenlijst kregen deelnemers een typering te zien van de burgemeester die het best bij hun mening past. De meeste deelnemers kwamen uit op een Enthousiaste Aanvoerder, zoals blijkt uit onderstaande figuur. Enthousiaste Aanvoerders worden getypeerd door het opzoeken van grenzen. Zij hebben hun blik gericht op de toekomst, schuwen verandering niet, en betrekken anderen graag bij hun plannen. Dit type werd opgevolgd door een Trouwe Beschermer. Trouwe Beschermers worden getypeerd door hun focus op het hier en nu. Zij wijken zo min mogelijk af van de gebaande paden, en beschermen graag wat bekend en vertrouwd is.

Type burgemeester	%
Efficiënte Probleemoplosser	19%
Trouwe Beschermer	25%
Enthousiaste Aanvoerder	34%
Kritische Coach	21%

Uitkomst per stelling

De inwoners van gemeente Tytsjerksteradiel zijn het op een aantal vlakken met elkaar eens wat betreft de nieuwe burgemeester van de gemeente. Zo hebben zij een voorkeur voor een burgemeester die zich richt op de **uitdagingen van de toekomst**. Zij zien het liefst een burgemeester die een **burgervader/-moeder** is en **gevoelens laat zien**. Ook vinden zij het prettig wanneer hun burgemeester een **informele houding** heeft. Ze geven daarnaast de voorkeur aan een burgemeester die **snel actie onderneemt**, maar bij overlast ook met inwoners **in gesprek gaat**. Tot slot vinden ze het belangrijk dat de burgemeester gaat voor **een goede sfeer** in de gemeente.

Op een aantal onderdelen is er wat minder overeenstemming. Zo zijn de bevroegde inwoners van Tytsjerksteradiel verdeeld over of zij willen dat hun burgemeester een enthousiaste vernieuwer of een **stabiele factor** voor de gemeente vormt. Voor dat tweede is een lichte voorkeur. Daarnaast is er een lichte voorkeur voor een burgemeester die **hard optreedt**, maar neigen sommige inwoners ook naar een burgemeester die bij dreigend gevaar juist overlegt met anderen. Ook twijfelen de inwoners of zij een burgemeester willen die **een duidelijke mening** heeft of juist een burgemeester die geen kant kiest. Er is een lichte voorkeur voor het eerste.

Tytsjerksteradiel wordt omschreven als sociaal, groen en mienskip

Invullers van de MijnBurgemeester tool zijn gevraagd welke drie woorden de gemeente Tytsjerksteradiel het beste omschrijven. Hierbij werden de woorden '**sociaal**', '**groen**' en '**mienskip**' het vaakst genoemd.

Open vragen

Uit de antwoorden op de open vraag blijkt dat deelnemers zoeken naar een burgemeester die **zichtbaar** en **betrokken** is bij Tytsjerksteradiel en haar inwoners. De voorkeur gaat naar een burgemeester die een **daadkrachtig** is.

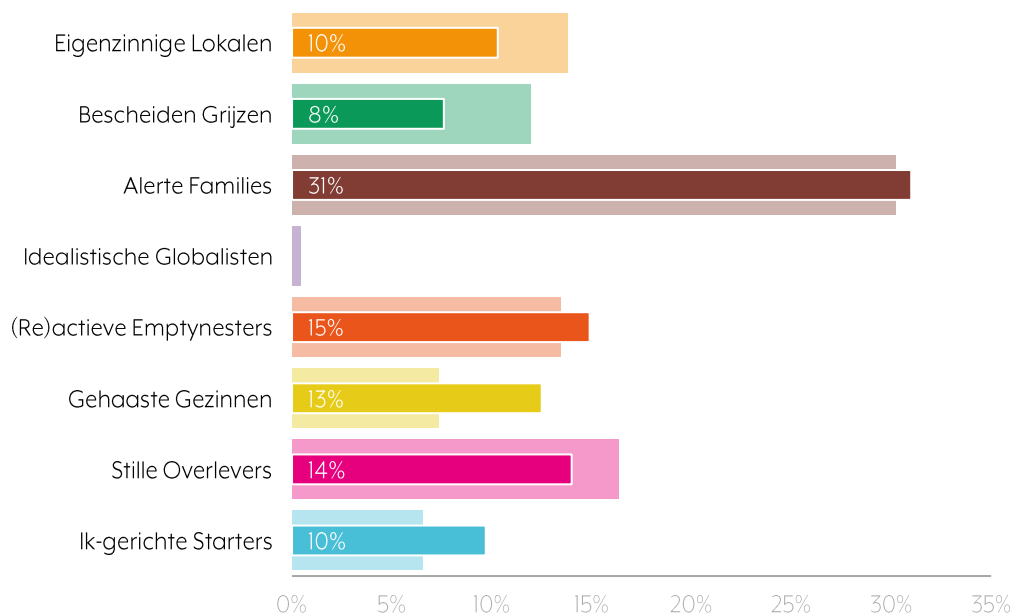
Als zij de nieuwe burgemeester één plek in de gemeente zouden mogen laten zien, zijn er een aantal antwoorden die vaak naar voren komen. Voornamelijk dorpen in de gemeente, zoals **Burgum**, **Eastermar** en **Earnewâld**, worden vaak genoemd.

Achtergrond invullers

Wie zijn de invullers van MijnBurgemeester Tytsjerksteradiel? Het onderstaande figuur geeft een overzicht van de verdeling van de invullers van MijnBurgemeester Tytsjerksteradiel (voorgrond) en de inwoners van de gehele gemeente (achtergrond) over

de betrokkenheidsprofielen van Citisens. Citisens categoriseert inwoners in acht onderscheidende groepen. Voor iedere groep is een betrokkenheidsprofiel opgesteld. Hierbij hebben we sociaal-demografische kenmerken uit gerenommeerde bronnen gecombineerd met eigen onderzoeksdata over betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren. Een overzicht van de verdeling van de invullers over de acht profielen geeft inzicht in hoeverre verschillende typen inwoners hebben meegedaan aan het onderzoek: welke groepen zijn er bereikt en op wiens mening zijn de resultaten van de inwonersconsultatie gebaseerd? En in hoeverre is dit een afspiegeling van de gemeente als geheel?

Gemeente Tytsjerksteradiel kent voornamelijk veel Alerte Families. Kijkend naar de verdeling van de invullers van MijnBurgemeester valt op dat deze ook het vaakst door Alerte Families is ingevuld. Daarnaast zijn Gehaaste Gezinnen en (Re)actieve Emptynesters oververtegenwoordigd onder de invullers, terwijl bijvoorbeeld de Stille Overlevers ondervertegenwoordigd zijn. Om hiervoor te compenseren, zijn de resultaten in deze rapportage gewogen op de profielen. In bijlage 2 vindt u een toelichting op wat de specifieke betrokkenheidsprofielen inhouden.

Betrokkenheidsprofiel	Gemeente Tytsjerksteradiel %	Respons %
Eigenzinnige Lokalen	14%	10%
Bescheiden Grijzen	12%	8%
Alerte Families	30%	31%
Idealistische Globalisten	0%	0%
(Re)actieve Emptynesters	13%	15%
Gehaaste Gezinnen	7%	13%
Stille Overlevers	16%	14%
Ik-gerichte Starters	7%	10%

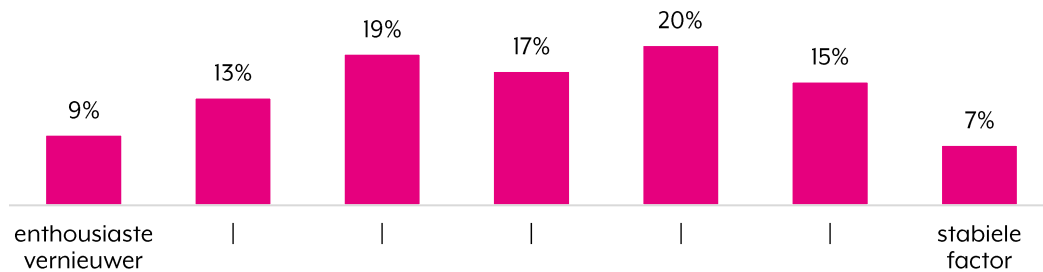
Resultaten inwonersconsultatie

HOOFDSTUK 3

Hieronder vindt u de resultaten van de tien stellingen waarover inwoners van gemeente Tytsjerksteradiel hun mening hebben gegeven. Bij elke stelling kon men aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deelnemers konden zich positioneren op een zevenpuntsschaal om hun mening weer te geven.

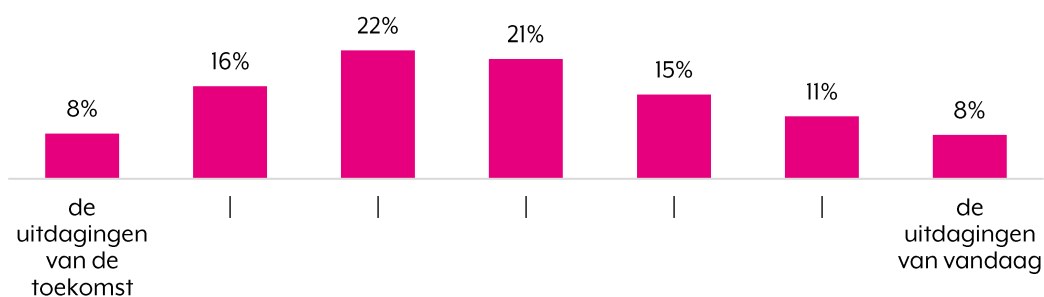
Stellingen

Enthousiaste vernieuwer of stabiele factor

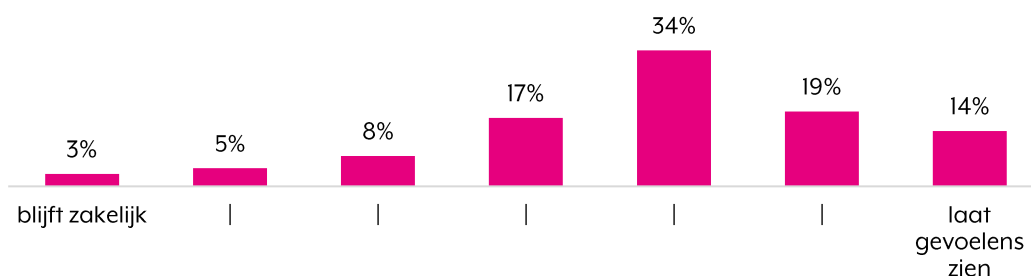
Mijn burgemeester is een: enthousiaste vernieuwer / stabiele factor						
Enthousiaste vernieuwer						Stabiele factor
9%	13%	19%	17%	20%	15%	7%

Uitdagingen van de toekomst of vandaag

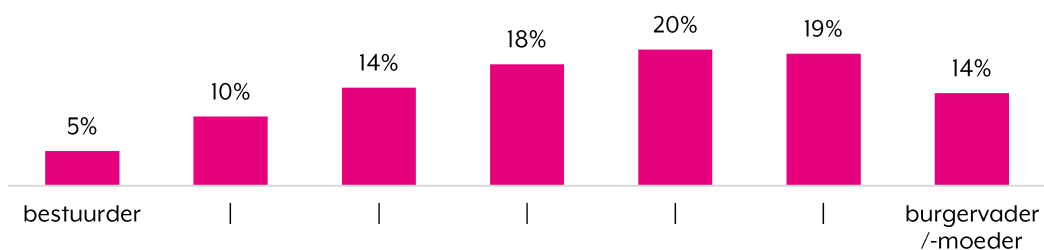
Mijn burgemeester richt zich op: uitdagingen van de toekomst / uitdagingen van vandaag						
Uitdagingen van de toekomst	1	2	3	4	5	Uitdagingen van vandaag
8%	16%	22%	21%	15%	11%	8%

Blijft zakelijk of laat gevoelens zien

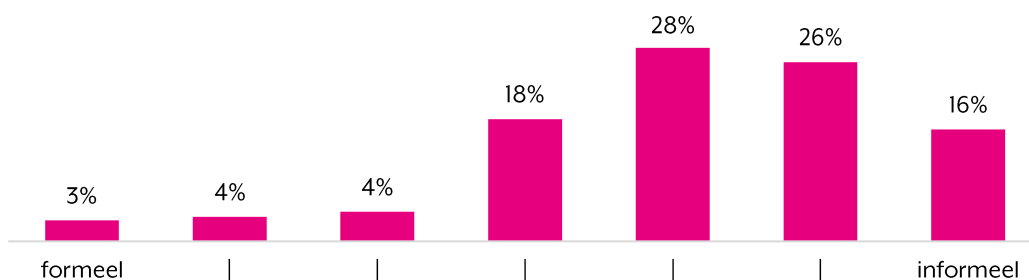
Mijn burgemeester: blijft zakelijk / laat gevoelens zien						
Blijft zakelijk	1	2	3	4	5	Laat gevoelens zien
3%	5%	8%	17%	34%	19%	14%

Bestuurder of burgervader/-moeder

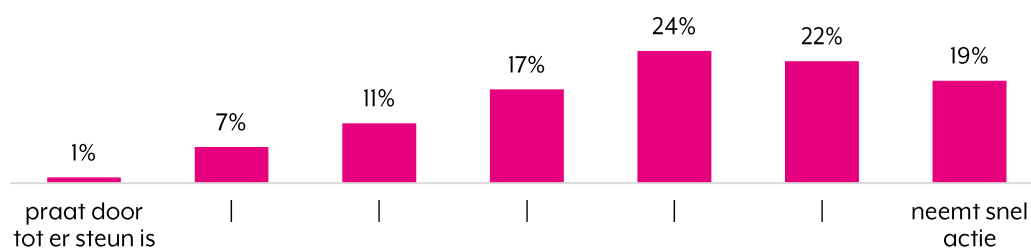
Mijn burgemeester is vooral: bestuurder / burgervader-/moeder						
Bestuurder						Burgervader- /moeder
5%	10%	14%	18%	20%	19%	14%

Formeel of informeel

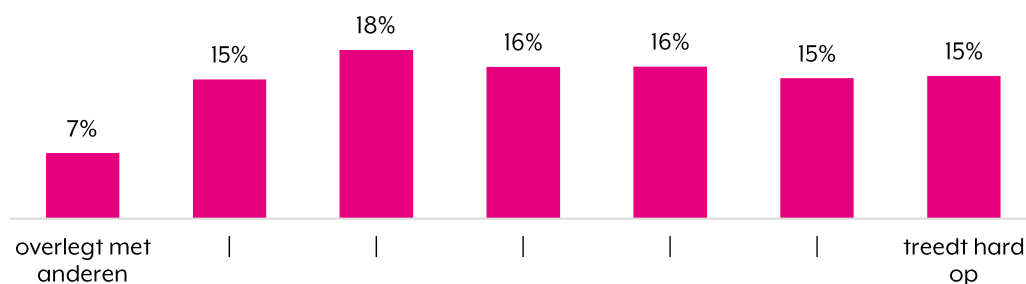
De houding van mijn burgemeester is: formeel / informeel						
Formeel						Informeel
3%	4%	4%	18%	28%	26%	16%

Praten tot er steun is of snel actie nemen

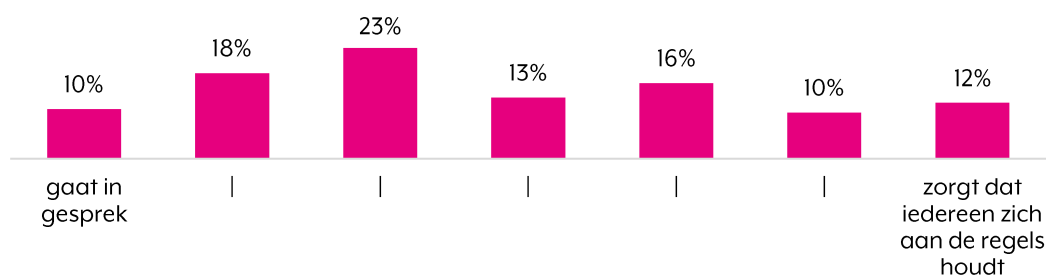
Mijn burgemeester: praat door tot er steun is / neemt snel actie						
Praat door tot er steun is						Neemt snel actie
1%	7%	11%	17%	24%	22%	19%

Overleggen met anderen of hard optreden

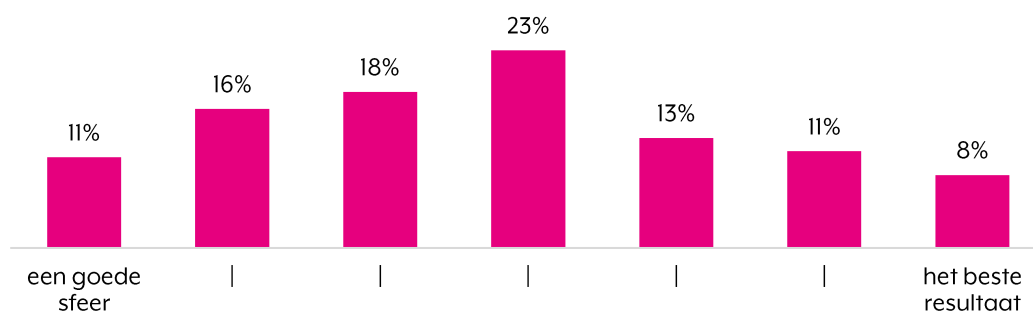
Mijn burgemeester bij dreigend gevaar: overlegt met anderen / treedt hard op						
Overlegt met anderen						Treedt hard op
7%	15%	18%	16%	16%	15%	15%

In gesprek gaan of zorgen dat iedereen zich aan de regels houdt

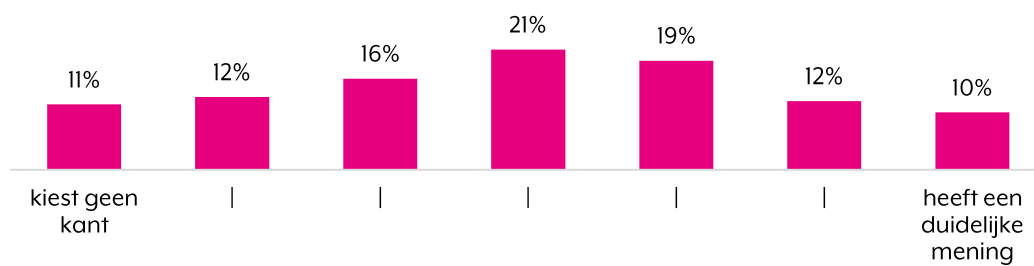
Mijn burgemeester bij overlast: gaat in gesprek / zorgt dat iedereen zich aan de regels houdt						
Gaat in gesprek						Zorgt dat iedereen zich aan de regels houdt
10%	18%	23%	13%	16%	10%	12%

Een goede sfeer of het beste resultaat

Mijn burgemeester gaat voor: een goede sfeer / het beste resultaat						
Een goede sfeer						Het beste resultaat
11%	16%	18%	23%	13%	11%	8%

Geen kant kiezen of een duidelijke mening hebben

Mijn burgemeester: kiest geen kant / staat ergens voor						
Kiest geen kant						Heeft een duidelijke mening
11%	12%	16%	21%	19%	12%	10%

Open vragen

Inwoners is de volgende open vraag voorgelegd: 'Als u de burgemeester van Tytsjerksteradiel één plek in de gemeente zou kunnen laten zien, welke plek zou dit dan zijn en waarom?'. De antwoorden staan hieronder samengevat rondom enkele veelgenoemde plaatsen.

Thema	Korte omschrijving
Eastermar	Inwoners zouden de nieuwe burgemeester van Tytsjerksteradiel graag een aantal van de dorpen in de gemeente laten zien. Eén daarvan is Eastermar, dat vooral wordt gewaardeerd als de parel van de Walden.
	<i>Quote: "Eastermar, is het beeldende voorbeeld van verbinding, zelfredzaamheid, sturend en zorgend voor elkaar met elkaar. Het dorp waar Mienskip echt met een hoofdletter wordt geschreven."</i>
Earnewâld	Een ander dorp dat door veel van de invullers wordt gewaardeerd is Earnewâld, omdat het een ondernemend en actief dorp is waar veel te beleven valt.
	<i>Quote: "Earnewâld, de prachtige omjouwning en net allinne foar toeristen, it ûndernimmende brûzende aktive doarp mei eigen ynysjativen, de autonome skoalle, de doarpskeamer, it SKS skûtsje, musea, de tsjerken en in moaie doarpsmienskip dy't wol fan in feestje hâldt.."</i>
Burgum	Tot slot zou een groot deel van de invullers graag het dorp Burgum aan de nieuwe burgemeester laten zien, omdat het een centrum voor de gemeente vormt.
	<i>Quote: "Burgum, het is een plaats waar Tytjerksteradiel samenkomt. En gezellige veelheid en centrumplaats van onze gemeente."</i>

Inwoners is daarnaast ook de volgende open vraag voorgelegd: 'Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Tytsjerksteradiel, dan zie ik iemand die...'. De antwoorden staan hieronder samengevat rondom enkele veelgenoemde eigenschappen.

Thema	Korte omschrijving
... zichtbaar is	<p>Een van de belangrijke zaken voor de nieuwe burgemeester van Tytsjerksteradiel vinden inwoners dat hij of zij goed zichtbaar is. Zij vinden het belangrijk dat de burgemeester bereikbaar is voor alle burgers.</p> <p><i>Quote: "Zich laat zien in de gemeente en actief beleid voert."</i></p>
... betrokken is	<p>Daarnaast zoeken inwoners een burgemeester die betrokken is. Dit betekent dat hij of zij zich betrokken voelt bij alle inwoners en kennis heeft van de verschillende dorpen.</p> <p><i>Quote: "Betrokken is by de mienskip mar wol lieding jout en yngrypt wer it nedich is."</i></p>
... daadkrachtig is	<p>Invullers zien graag een daadkrachtige burgemeester, die besluitvaardig en proactief optreedt. Zij zien graag een doortastend en kordaat persoon, al vinden zij het ook belangrijk dat de burgemeester niet te zakelijk is.</p> <p><i>Quote: "Daadkrachtig, vriendelijk is en het beste met de inwoners van eigen gemeente voor heeft."</i></p>

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

Veldwerk

Dit onderzoek is uitgevoerd van 19 tot en met 28 maart 2025. Het onderzoek was via de open link www.mijnburgemeester-tdiel.nl en www.usboargemaster-tdiel.nl voor alle inwoners van Tytsjerksteradiel in te vullen. Minder digitaal vaardige inwoners konden de vragenlijst op papier invullen. Om het onderzoek onder de aandacht te brengen, werd gedurende het onderzoek een campagne op Facebook, Instagram en de online kanalen van DPG-media (zoals Nu.nl en AD.nl inclusief regionale titels) getoond aan gebruikers die zich in de gemeente bevonden. Deze campagne was zowel in het Nederlands als Fries. Ook heeft de gemeente Tytsjerksteradiel haar eigen kanalen gebruikt om het onderzoek onder de aandacht te brengen. Daarnaast was het voor inwoners mogelijk om telefonisch de vragenlijst te doorlopen.

Stellingen

De inwonersconsultatie bestond uit tien stellingen, waarop invullers konden aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deze stellingenset is ontwikkeld door Citisens, op basis van onderzoek naar leiderschapsstijlen van burgemeesters.

In 2022 is door Citisens een onderzoek uitgevoerd onder 1.228 leden van het Citisens panel, waarbij hen is gevraagd wat een burgemeester voor hen de ideale burgemeester maakt. Ook zijn aan de hand van diverse wetenschappelijke publicaties over leiderschapsstijlen vier dimensies ontleend die leiderschap karakteriseren: 1) leiderschapsoriëntatie, 2) omgang met macht, 3) taakoriëntatie en 4) communicatiestijl. Op basis van de verzamelde data uit het Citisens panel zijn stellingen toegekend aan elk van deze vier dimensies. Daarnaast werden op basis van dit onderzoek de zeven kenmerken voor de gemeente typering geselecteerd. De zeven kenmerken die inwoners voorgelegd krijgen zijn zowel onderscheidend als representatief bevonden.

Door middel van een clusteranalyse zijn er aan de hand van de vier dimensies verschillende typen burgemeesters te onderscheiden. Deze vier typen (Efficiënte Probleemoplosser, Trouwe Beschermmer, Enthousiaste Aanvoerder en Kritische Coach) vormen de basis voor de uitkomsten van de MijnBurgemeester-tool. Het type burgemeester dat het beste past bij de

antwoorden die invullers gaven kregen zij aan het eind van de vragenlijst te zien. De beschrijving, zoals deze getoond werd, vindt u in bijlage 1.

Respons

In totaal is de vragenlijst 370 keer ingevuld. Door middel van verschillende verificatiemethoden zijn dubbele invullers uit de resultaten gefilterd en zijn uitkomsten van inwoners buiten gemeente Tytsjerksteradiel uit de analyse gehouden. Onderdelen van het verificatieproces waren onder andere een check op e-mailadres, postcode en invultijd. Dit heeft geleid tot een netto respons van 355 invullers. Voor een gemeente ter grootte van gemeente Tytsjerksteradiel betekent dit dat de resultaten representatief zijn met een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5%. Dit houdt in dat met 95% zekerheid kan worden gezegd dat het werkelijke percentage met 5% boven of onder de gerapporteerde percentages ligt. Hieronder is de verdeling over online ingevulde enquêtes en papieren vragenlijsten te zien.

Kanaal	Aantal	%
Online	335	95%
Papier	20	5%

Bijlage 1: Typen burgemeesters

Hieronder ziet u de omschrijvingen van de vier typen burgemeesters die de invullers aan het eind van de vragenlijst te zien kregen. Elke invuller kreeg het type te zien dat het meest overeen kwam met hun antwoorden op de stellingen. Daarnaast hadden zij de mogelijkheid om door te klikken en een omschrijving van alle vier de typen te lezen.

Efficiënte Probleemoplosser

"Waar een wil is, is een weg!"

Probleemoplossers hebben hun blik gericht op het hier en nu, en gaan recht op hun doel af. Vaak zijn dit doelen die door anderen zijn gekozen en vastgesteld.

Onderweg gaan zij moeilijkheden niet uit de weg. Sterker nog, probleemoplossers gaan actief aan de slag met het zoeken naar een oplossing. Zoals de naam al doet vermoeden, denkt dit type liever vanuit mogelijkheden dan belemmeringen.

Dat komt omdat de probleemoplosser resultaten wil boeken. Ze kiezen voor houding die daar op dat moment bij helpt: formeel of informeel, samen met anderen of alleen. Het is maar net wat er nodig is om samen vooruit te blijven gaan.

Trouwe Beschermer

"Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg"

Wat moet er gebeuren en wanneer? Dit zijn de vragen waar de trouwe beschermer zich mee bezig houdt. Daarbij richt dit type zich op uitdagingen van dit moment. Trouwe beschermers zijn geen fan van verandering, liever beschermen zij dat wat bekend en vertrouwd is. Dat steken zij ook niet onder stoelen of banken.

Onderweg houdt de trouwe beschermer zich zowel bezig met het einddoel als het proces. Problemen zijn er om op te lossen, maar niet door van de gebaande paden af te wijken.

Als het nodig is, kan de trouwe beschermer voor een autoritaire houding kiezen. Bij dreigend gevaar ondernemen zij liever snel actie dan dat zij lang praten. En bevoegdheden zijn er om te gebruiken als de situatie daarom vraagt.

Enthousiaste Aanvoerder

"Alleen ga je sneller, samen kom je verder"

De blik naar buiten! Dat is wat de enthousiaste aanvoerder typeert. Deze burgemeester richt zich op uitdagingen van de toekomst én heeft daar een visie op.

Enthousiaste aanvoerders zijn niet bang voor verandering. Sterker nog, onderweg zoeken zij rustig de grenzen op wanneer dat nodig is. Het liefst duiken zij de inhoud in om hun plannen werkelijkheid te laten worden.

Als het nodig is gebruiken enthousiaste aanvoerders hun bevoegdheden om zaken voor elkaar te krijgen. Daarbij gaan ze niet voorbij aan anderen. Met een enigszins informele houding weten zij anderen te betrekken en overtuigen. Samen onderweg naar die stip op de horizon.

Kritische Coach

"Teamwork makes the dream work"

De kritische coach is een echte bruggenbouwer die energie krijgt van contact met anderen en steeds de samenwerking opzoekt. Dit type vindt het belangrijk om anderen zo veel mogelijk te betrekken en ervoor te zorgen dat zij tot goede ideeën en besluiten kunnen komen.

Onderweg heeft de kritische coach veel aandacht voor de omgeving: is iedereen nog aangehaakt? En hoe is de sfeer? Een goed proces is minstens zo belangrijk als een mooi resultaat.

Hoewel hun houding eerder formeel dan informeel is, zijn kritische coaches erg sociaal vaardig. Ze weten goed aan te sluiten bij de leefwereld van hun publiek en houden van duidelijke communicatie.

Bijlage 2: Toelichting betrokkenheidsprofielen

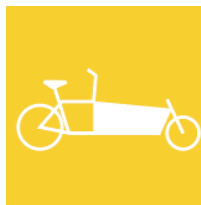
Eigenzinnige Lokalen
13% Nederland
Verdeeld over alle leeftijden.
Opleidingsniveau vaker
praktisch.
Inkomen modaal of onder
modaal.

(Re)actieve Emptynesters
10% Nederland
Leeftijd 45 jaar en ouder.
Opleidingsniveau vaker
theoretisch.
Inkomen hoger dan
gemiddeld.
(Pre)pensioen.

Bescheiden Grijzen
9% Nederland
Leeftijd 65 jaar en ouder.
Inkomen iets beneden
modaal.
Praktisch opgeleid.
Gepensioneerd, wonen alleen
of met hun partner.

Gehaaste Gezinnen
15% Nederland
Leeftijd tussen de 30 en 65.
Inkomen modaal of boven
modaal.
Opleidingsniveau vaker
theoretisch.
Drukke gezinnen, wonen in
dorpen of kleinere steden.

Alerte Families
19% Nederland
Leeftijd 30 - 65 jaar.
Inkomen beneden modaal of
modaal.
Opleidingsniveau praktisch.
Gezinnen met kinderen,
wonen vaker in dorpen.

Stille Overlevers
13% Nederland
Leeftijd 30 tot 65 jaar.
Praktisch opgeleid.
Beneden modaal inkomen.
Weinig vertrouwen in de
overheid, niet geneigd om
mee te denken.

Idealistische Globalisten
9% Nederland
Leeftijd tussen de 18 en 40.
Theoretisch opgeleid.
Verdiene boven modaal óf
gaan dit binnenkort doen.
Interesse in grote
maatschappelijke thema's.

Ik-gerichte Starters
15% Nederland
Leeftijd tot 45.
Praktisch of theoretisch
opgeleid.
Gemiddeld inkomen.
Alleenstaand of
samenwonend, vaak voor het
eerst in een koopwoning.